

מהדורת 2017

מסמך מדיניות ניהול סיכון הציות בתחום איסור הלבנת הון

ומימון טרור

1. רקע והגדרות

1.1. חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 וחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, על התקנות, הצווים, הכללים והוראות הרשויות המוסמכות הקשורים בהם, מטילים על הבנק ועל חברות הבנות שלו חובה לפעול לפי הסטנדרטים בישראל ובעולם המערבי בתחום של מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור, בכדי להירתם למאבק הבינלאומי במלביני ההון ומממני הטרור במטרה למנוע את ניצול הבנק ושירותיו לפעילות אסורה ע"י לקוחותיו. פעילות אסורה כאמור, הינה פעולה או סדרת פעולות, המהוות תהליך שבו "רכוש אסור", שמקורו בעבירה, ובכלל זה עבירת מס חמורה כהגדרתה בסעיף 17א לתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, עשוי לאבד את התווית הפלילית שלו ולהיחזות להיות רכוש כשר למהדרין.

חובות אלה כוללות גם סטנדרטים להתמודדות עם סיכונים חוצי גבולות, ובכלל זה, עם סיכונים, כללים ודרישות הנובעים מקביעות המתבצעות מעת לעת על ידי רשויות מוסמכות במדינת ישראל, ועל ידי מדינות ורשויות בינלאומיות זרות, דוגמת דיני ה-FATCA שחוקק הממשל האמריקאי, סטנדרטים שקבע ארגון ה-OECD, ציות לחוקי המס בישראל וצווים הקובעים סנקציות פרטניות שמפרסמות מדינות ורשויות זרות כאמור.

השימוש במונח "הלבנת הון" במסמך מדיניות זה, לרבות לעניין חברות הבנות של הבנק, מכוון להקיף את הטיפול בכלל הנושאים המנויים בסעיף זה, אלא אם יעלה אחרת מהקשר הכתוב.

1.2. סיכון הציות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור מוצא ביטוי, בין היתר, בחשיפת הבנק לקנסות ולעיצומים כספיים מצד רשויות מוסמכות בישראל, ובראשן המפקח על הבנקים, לקנסות ולעיצומים מצד רשויות זרות, והן לאחריות בפלילים כתוצאה מהפרת הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון. בנוסף, חשוף הבנק לפגיעה במוניטין ולפגיעה ביחסיו עם גורמי חוץ כתוצאה מאירועי הלבנת הון בהם עלולים להיות מעורבים לקוחות הבנק, לסיכונים משפטיים עקב תביעות, ולנזקים העלולים להיגרם בעטיים של אלו. הפרות אלו יכולות להיגרם כתוצאה מהעדר ייעוץ מקצועי והעדר אכיפה מתאימה בנוגע לקיומן ופרשנותן של הוראות הדין בנושא.

2. סיכוני ציות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור נובעים ממקורות עיקריים כדלקמן:

- 2.1 פעילות של הבנק שאינה תואמת הוראות הדין, הוראות רגולציה וכן פסיקה של ערכאות שיפוטיות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- 2.2 אירועי הלבנת הון בהם עלולים להיות מעורבים לקוחות הבנק, קרי: פרסומים שליליים בגין הבנק הקושרים אותו בפרשיות הלבנת הון.
- 2.3 הליכים משפטיים מהותיים אשר הבנק צד להם, כגון הליכי חילוט רכוש וכספים שהם רכוש אסור, בהם נדרש הבנק להוכיח כי זכויות הקיזוז או השעבוד נרכשו בתום לב ומבלי שיכול היה לדעת כי הרכוש שימש או הושג בעבירה.
- 2.4 פעילות של הבנק אשר איננה תואמת הוראות דין ורגולציה הנקבעות על ידי רשויות מוסמכות במדינת ישראל ו/או במדינות זרות, החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, לרבות בהיבטים של מיסוי.

3. מטרות ויעדים בניהול סיכוני הציות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור:

מטרת ניהולו של סיכון הציות בנושא איסור הלבנת הון, מימון טרור ו"הכר את הלקוח" הינה מזעור תוך שאיפה למנוע היווצרותו או התממשותו, ויצירת מסגרת עבודה בטוחה מן הפן הציותי לתכנון העסקים בבנק ולניהולם השוטף, בדגש על אלה:

- 3.1 **הקפדה על מילוי הוראות הדין** - התנהלות התואמת את הוראות הדין בתחום של מניעת הלבנת הון ומימון טרור וציות אליהן, תוך כדי שיתוף פעולה שוטף ופורה עם רשויות האכיפה המוסמכות, תוך התאמה לסטנדרטים בינלאומיים ולהתפתחויות בעולם ועל בסיס התייעצות עם הגורמים האחראים לנושא בבנק.
- 3.2 **מקצועיות**- הבטחת פעילות עסקית ראויה, הנשענת על מצבת לקוחות שעסקיהם חוקיים. הימנעות ממעורבות בפעילות אסורה של לקוחותיו, תוך מזעור חשיפה לסיכונים אחרים העלולים להיווצר בשל כך.
- 3.3 **מוסריות**- אימוץ הנורמה המוסרית במאבק הבינלאומי במלביני ההון ומממני הטרור, תוך התחייבות ליישום הרגולציה בתחום, וכחלק ממנה יישומה של הרגולציה המחייבת בתחום של "הכר את הלקוח".

4. אחריות ומחויבות ארגונית - כללי

מסמך מדיניות ניהול סיכון הציות בנושא איסור הלבנת הון, מימון טרור ו"הכר את הלקוח" מבטא את מחויבות הדירקטוריון, ההנהלה, האחראי למילוי החובות על פי חוק איסור הלבנת הון והכפופים לו, היחידה לאיסור הלבנת הון, הוועדה לבחינת דיווחים אודות פעולות בלתי רגילות, ונאמני הציות ביחידות הבנק ובסניפיו לניהול מושכל של סיכונים אלה.

מבנה ממשל ניהול הסיכונים בבנק מורכב משלושה קווי הגנה: 1. קו ההגנה הראשון - הנהלת קו העסקים. 2. קו ההגנה השני - פונקציה בלתי תלויה לניהול סיכונים ובקרות. 3. קו ההגנה השלישי - ביקורת פנימית.

פונקצית הציות, ויחידת איסור הלבנת הון הנכללת בה, מהווה חלק מקו ההגנה השני של הבנק בניהול הסיכונים ומקיימת יחסי גומלין עם קווי ההגנה האחרים, אשר נוטלים חלק ביישום העקרונות הקבועים במסמך מדיניות זה.

4.1 תפקידי הדירקטוריון

- לאשר מדיניות הנוגעת לקיום החובות בנושא איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור ו"הכר את הלקוח".
- לקבוע את תיאבון וסיבולת הסיכון הכולל של הבנק בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- שימור מדיניות הבנק בהתאמה לדרישות הרגולטוריות המשתנות בתחום מניעת הלבנת הון ומימון טרור.
- לדון בתדירות של לפחות פעם בשנה במפת סיכונים הציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור ובתהליך הפקת לקחים מהתממשות סיכונים אלו בבנק, אם אכן התממשו.
- לדון לפחות פעם בשנה במדיניות הבנק בנושאים אלה ולעדכן את מסמך המדיניות לפי הצורך.
- לוודא כי מסגרת ותהליך ניהול סיכונים הציות בנושאי איסור הלבנת הון ומימון טרור יהיו נתונים לביקורת של המבקר הפנימי, וישולבו במסגרת תוכנית העבודה הרב שנתית של המבקר הפנימי.

4.2 תפקידי ההנהלה

- לנקוט בצעדים אשר ידגישו את מחויבותה ליישום המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון, בכלל זה לוודא קיומם של נהלים נאותים ליישום המדיניות.
- להעמיק את המודעות אצל המנהלים והעובדים בקווי העסקים השונים, המהווים קו הגנה ראשון, לצורך ניהול סיכון הציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור

- לוודא כי המבנה הארגוני (עסקי ותפעולי) בהובלת האחראי למילוי החובות על פי חוק איסור הלבנת הון יתמכו ביישום המדיניות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- לוודא כי האחראי למילוי החובות על פי חוק איסור הלבנת הון וכפיפיו, המשמשים חלק מקו ההגנה השני, יקבלו במהרה כל מידע בנוגע לפעילות או עסקה חשודה או בלתי רגילה או בנוגע לכל מידע מהותי אחר הנוגע להלבנת הון ומימון טרור וכן את האמצעים והסיוע הדרושים לצורך כך ולצורך קיום נושאי אחריותם.
- לוודא קיומן של בקורות נאותות בתהליכי העבודה.
- לקבל דיווח על מפת סיכונים הציות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור ובדבר התממשות הסיכונים והנזקים בפועל (להלן – דו"ח הערכה), לדון בממצאיו, להפיק לקחים ולקבוע דרכי טיפול על פי המלצת האחראי, ולדווח לדירקטוריון אודות אלה.
- לדון באירועים ובהתפתחויות להם משמעות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור בישראל ובעולם ולבחון את הצורך בדיווח אודות האירוע לדירקטוריון הבנק, בהפקת לקחים, וביישומם בבנק.

4.3 תפקידי האחראי למילוי החובות על פי חוק איסור הלבנת הון

- קצין הציות הראשי מונה כאחראי למילוי החובות על פי חוק איסור הלבנת הון (להלן – האחראי), ואלה תחומי אחריותו:
- לוודא יישומה השוטף של חובותיהם החוקיות השונות של הבנק וחברות הבנות, יישום מדיניות הדירקטוריון והנהלים בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור.
 - לפקח על עבודת היחידה לאיסור הלבנת הון לעניין אופן יישום חובות הבנק וחברות הבנות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור.
 - להגיש להנהלת הבנק, לוועדה לניהול הסיכונים של הדירקטוריון, ו/או לוועדה אחרת של הדירקטוריון המוסמכת לדון ולהכריע בנושאי ציות ורגולציה ולדירקטוריון, דו"ח הערכה שנתי לגבי יישום מדיניות הבנק ונהליו בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, לפחות אחת לשנה.
 - לדווח למנהל הכללי טרם התחלת פעילות חדשה על ידי הבנק ולקראת הוראה צרכנית חדשה, על הפעולות אשר יש לנקוט בהן על מנת לציית להוראות בנושאי איסור הלבנת הון ומימון טרור.
 - האחראי או מי מכפיפיו ישמש כ- Reporting Officer של הבנק לצורך FATCA.

4.4 תפקידי היחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

היחידה לאיסור הלבנת הון, הכפופה לענף הציות שבאגף לייעוץ משפטי וציות, אחראית על הטמעת מדיניות הבנק בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור בקרב כלל עובדי הבנק ולאכיפת הציות בתחום זה. להלן תחומי אחריות היחידה:

- להעניק ליווי וייעוץ מקצועי לכל יחידות הבנק ולחברות הבנות בנושאי איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- להביא לאיתור ולבחינה של פעילויות החשודות כבלתי תואמות את הוראות הדין בתחום איסור הלבנת ההון ומימון הטרור, לקבוע האם פעילות חשודה או בלתי רגילה שהובאה בפניה מצריכה דיווח אודות פעולה בלתי רגילה לרשות לאיסור הלבנת הון, ולבצע את הדיווחים כנדרש.
- מנהל יחידת איסור הלבנת ההון יעמוד בראש הוועדה לדיווחים אודות פעילות בלתי רגילה, ויהא אחראי לכינוסה, לדיוניה, להכנת הדיווחים ולמסירתם לרשות איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- לקבוע נהלים פנימיים בעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות הבנק, להתאים את מסמכיו המשפטיים של הבנק לדרישות הנוגעות לנושא, ולעדכןם כנדרש.
- לערוך בקורות שוטפות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- לוודא כי עובדי הבנק זוכים להדרכה מספקת באשר לחובותיהם ובאשר לנהלי הבנק בכל הנוגע למניעת הלבנת הון ומימון טרור, להביא להכנתן ולביצוען של תוכניות הדרכה בשיתוף עם ענף הדרכה ופיתוח ארגוני בבנק.
- לקבוע וליישם תהליכי עבודה לאיתור קבלה וריכוז שוטפים של כל חידושי החקיקה, תקנות, צווים, הצעות ותזכירי חוק, הוראות וטיוטות להוראות של בנק ישראל והפיקוח על הבנקים, הרשות לאיסור הלבנת הון, וכן הוראות רשויות מוסמכות אחרות בישראל והוראות רלבנטיות של רשויות מחוצה לה, פסיקה בנקאית, פסיקה הנוגעת לבנק בכל הקשור לאיסור הלבנת הון, מימון טרור וכללי "הכר את הלקוח" ולרבות הסדרים על פי הדין הישראלי כאמור הקשורים לדינים, סטנדרטים וכללים שנקבעים על ידי מדינות ורשויות זרות, או נובעים מאלה, כאמור בסעיף 1.1 לעיל (להלן: "הוראות דין"), ולהציף לאורגנים המוסמכים אירועים והתפתחויות להם משמעות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור בישראל ובעולם, לגביהם ראוי לבחון את הצורך בהפקת לקחים וביישומם בבנק, והכל סמוך ככל הניתן לפרסומם או התרחשותם, לפי העניין, ולהציע שינויים מתאימים במדיניות הבנק ובנהליו.
- לייצג את הבנק בפני כל הרשויות המוסמכות ובפני כל צד שלישי בעל סמכות חקירה או אשר פונה לבנק בכל הנוגע למניעת הלבנת הון ומימון טרור, ולהגיב לבקשות לקבלת מידע על ידי רשויות מוסמכות.

- לייצג את הבנק בפורומים חיצוניים, בבנק ישראל, בוועדות הכנסת, משרדי ממשלה, ורשויות שונות, בהליכי חקיקה והוראות רשויות. לדווח לפיקוח על הבנקים אודות אירועים מיוחדים, ולרבות כאלה אשר דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון בהתאם להוראות הדין, ולמסור את יתר הדיווחים לפיקוח כנדרש על פי דין.
- להגיש להנהלה דו"ח הערכה שנתי לגבי יישום מדיניות הבנק ונהליו בנושא "הכר את הלקוח", תוך התייחסות להטמעת הדרישות העולות מהחוקים, התקנות ומההוראות בנהליו, אשר יכלול מיפוי סיכונים הציות בתחום זה, הפקת לקחים והמלצות לדרכי טיפול.
- לייצג את הבנק בפגישות ובתקשורת עם בנקים זרים המעניקים שירותים לבנק (כגון שירותי קורספונדנט ושירותי משמורת), העוסקות בנושאים בתחום אחריות היחידה.
- ליישם את מדיניות ניהול סיכון הציות כפי שנקבעה ע"י הדירקטוריון, בין היתר, באמצעות תיאום בין המחלקות השונות בבנק אשר אמורות לתמוך בביצוע מדיניות ניהול סיכון הציות בהקשר של איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- לוודא כי כל אגפי הבנק מציינים למדיניות הבנק ולנהליו בנושא הלבנת הון ומימון טרור.

4.5 הוועדה לבחינת דיווחים אודות פעולות בלתי רגילות

הרכב הוועדה יכלול את מנהל היחידה לאיסור הלבנת הון, עובדי היחידה לאיסור הלבנת הון (בהתאם להרכב שייקבע על-ידי מנהל היחידה) נציג אגף קמעונאות, נציג הביקורת הפנימית (במעמד משקיף), נציג אגף עסקים. האחראי יהא רשאי להשתתף בישיבות בהתאם לשיקול דעתו.

להלן תחומי אחריותה של הוועדה:

- בדיקת הדיווחים אודות פעילות בלתי רגילה תוך קבלת החלטה באשר לסוג הדיווחים שיועברו לרשות לאיסור הלבנת הון כנדרש מכח הוראות הדין, ולאופן המשך התנהלות החשבונות המדווחים.
- איתור הסיכונים והחשיפות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור העולים מהדיווחים אודות פעילות בלתי רגילה, הפקת לקחים מהאירועים והנושאים המדווחים, והנחיית הגורמים הרלוונטיים בהתאם לנדרש מכח הוראות הדין.
- מנהל היחידה יהיה רשאי, בכפוף לקבלת אישור מהאחראי על איסור הלבנת הון, לכנס את וועדה גם ללא נציגי אגף קמעונאות ואגף עסקים, בכפוף לכך שדיווחים שיוחלט שלא להעביר לרשות, יועלו שוב בפני הוועדה בהרכבה המלא.

4.6 תפקידי נאמני הציות בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור

על מנת לוודא יישום הוראות הדין בקרב עובדי הבנק, ישמשו נאמני הציות בסניפים וביחידות המטה, חלק מקו ההגנה הראשון, ותחומי אחריותם בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור יהיו כדלקמן:

- לרכז את הטיפול במסירת הדיווחים על פעילות בלתי רגילה מן הסניפים ולהעבירם ליחידה לאיסור הלבנת הון להמשך טיפול.
- להוות מקור ידע וגורם להתייעץ עימו בסוגיות שוטפות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- להתעדכן באורח שוטף בחידושי הנהלים וההנחיות שיופצו על ידי היחידה לאיסור הלבנת הון, להשתתף בכנסי נאמני איסור הלבנת הון שנערכים בבנק ולהעביר את תכניהם לכלל העובדים.
- לבצע בקורות ובקורות יזומות, בהתאם למדיניות הבנק, נהליו ולהנחיות היחידה לאיסור הלבנת הון.
- לחנוך עובדים חדשים בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור.

5. אמצעי יישום בארגון

יישום הוראות הדין והרגולציה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור בפעילויות הבנק השונות יבוא לידי ביטוי באלה:

5.1 בעת קליטת לקוחות חדשים יבצע הבנק הליך זיהוי ואימות פרטים מלא, יקפיד על כללי "הכר את הלקוח" נאותים ומעמיקים, על פי מדיניות מבוססת סיכון, תוך הבנת הפעילות המבוקשת ובאם מתבצעת עבור אחר. הבנק יקפיד לאמת המידע אודות הפעילות הצפויה והיקפיה באסמכתאות מתאימות, ולחזור על מהלכי "הכר את הלקוח" על פי גישה מבוססת סיכון.

בעת קליטת לקוחות חדשים ידרוש הבנק מהלקוחות, בין היתר, הצהרות והסכמות בכתב בעניינים אלה:

- א. ויתור על סודיות הלקוח ומידעו כלפי רשויות בישראל ובחו"ל.
- ב. תושבות/תושבותיותו לצרכי מס.
- ג. כי דיווח על הכנסתו בהתאם לדין החל עליו.
- ד. התחייבות להודיע על כל שינוי בחבות המס.

במקרה הצורך, יש לקבל גם אישור כי הלקוח נהג כאמור או לחלופין אישור כי הלקוח החל בתהליך של גילוי מרצון במדינה בה הוא תושב לצרכי מס.

בנהלי הבנק ייקבע מדרג סמכויות לאישור פתיחתם של חשבונות, ניהול וביצוע עסקאות שהוגדרו כבעלי מאפיינים המצביעים על סיכון גבוה בהיבט של איסור הלבנת הון, סיכונים חוצי גבולות וציות לחוקי המס בישראל, ובכלל זה תנאים לסירוב לפתיחת חשבון ולהמשך ניהולו, לרבות משיכות כסף מהחשבון, תשומת לב למבנה בעלות מורכב בחשבון, פעילות או דפוסי פעולה חריגים בחשבון, ושינוי בעלים או נהנים בחשבון.

זאת, בכדי להימנע מחשיפת הבנק לסיכון במסגרתו ייחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת הדין זר החל על הלקוח.

בפעולות המבוצעות באמצעות גישה מרחוק, לרבות באמצעות האינטרנט, יקפיד הבנק על הליכי זיהוי ואבטחת מידע נאותים. הבנק יכלול בנהליו מגבלות על פעילות העברת כספים המתבצעת מחשבון הלקוח.

5.2

הבנק ינקוט בפעילות מוגברת להכרתם, להגדרתם ולאיתורם של **לקוחות בסיכון גבוה**, הן בהיבט של איסור הלבנת הון, הן בהיבט של ציות לחוקי המס בישראל והן בהיבט של סיכונים חוצי גבולות, ויתאים את הליכי "הכר את הלקוח" לסוגי לקוחות שונים. המאפיינים הבאים יכולים להצביע על קיומו של סיכון גבוה בהיבט של איסור הלבנת הון: נותני שירותי מטבע, חשבונות שמקור כספיהם בתרומות, תושבי חוץ, לקוחות בעלי תפקידים ציבוריים, חברות Off Shore, יהלומנים (לגביהם הבנק ינקוט הליך "הכר את הלקוח" מעמיק יותר באמצעות דרישת המצאת רישיון לסחר ביהלומים, בדיקת הצדדים הקשורים לעסקאות יהלומים ועוד). המאפיינים הבאים יכולים להצביע על קיומו של סיכון גבוה בהיבט של סיכונים חוצי גבולות וסיכונים ציות והלבנת הון בתחום המס: מקור עושר, מקור הכנסה או מקור כסף מחוץ לישראל, אופן ההתאגדות של הלקוח, בנקאות פרטית, זיקת הלקוח למדינה בה ניתנים השירותים הבנקאיים, מדינת התושבות של הלקוח, ריבוי אזרחויות או תושבויות, ושינוי או הסתרה של פרטי זיהוי של הלקוח אשר יכול להשפיע על חבות המס שלו.

5.3

הבנק יגדיר רשימה של מדינות, דוגמת מדינות off-shore, שפעילות הלקוח בהן או העברת כסף מהן יכולה להצביע על סיכון גבוה בהיבט של סיכונים חוצי גבולות וסיכונים ציות והלבנת הון בתחום המס.

במסגרת הטיפול בהיבטים אלו, יביא הבנק בחשבון:

- כי קיומו של אישור מרשות מס כלשהי על סיומו של הליך גילוי מרצון, אינו גורע מהחובות האחרות החלות על הבנק בהיבטים של איסור הלבנת הון ואינו מהווה אסמכתא למקורם הלגיטימי של הכספים.
- ספים כספיים המשמשים כחלק מיסודותיהן של עבירות המס החמורות (ראה לעיל בסעיף 1.1), יהוו פרמטר להערכת סיכון הציות הרלבנטי, אולם לא יגרעו מן הצורך להימנע מפעילות מסויימת שנראית חשודה או בלתי תקינה, מפתיחת חשבון או מן החובה לדווח על פעילות בלתי רגילה, גם במקרה בו הסכומים המעורבים נמוכים מן הספים האמורים.
- קיומם של מבני בעלות מורכבים בהם קיים קושי לזהות את בעל השליטה או לקוחות העושים שימוש בנאמנויות המקשות את זיהוי הנהנה, בפרט בהקשר לרכישת נדל"ן.

הבנק יתייחס לעניינים אלה במסגרת פעילותו השוטפת, בנהליו ובהדרכות המועברות לעובדים.

5.4 בפעולות המבוצעות על ידי עוברי אורח וצדדי ג', יבצע הבנק הליכי זיהוי ואימות ויקפיד על כללי "הכר את הלקוח" נאותים, תוך קבלת אסמכתאות תומכות במידת הצורך. הבנק יכלול בנהליו מגבלות על פעילות במזומן המתבצעת ע"י עוברי אורח וצדדי ג'.

5.5 בעת מתן שירותים לבנקים אחרים בחו"ל (קורספונדנט) - יבצע הבנק בדיקה לגבי מהות עסקיהם של הבנקים הקורספונדנטים העובדים עימו ומאמציהם למניעת הלבנת הון ומימון טרור. הבנק לא ינהל פעילות קורספונדנטית אל מול תאגיד בנקאי שאיננו מפוקח לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור ועם תאגיד בנקאי הרשום במקום שבו אין לו כל נוכחות פיזית (אלא אם הוא קשור לקבוצה בנקאית מפוקחת).

5.6 הבנק יפעל בתאימות לדין בישראל, על מנת שלא לנהל פעילות עסקית עם ישויות הנכללות ברשימות של סנקציות המפורסמות על ידי OFAC, האו"ם והאיחוד האירופאי. בכל מקרה יפעל הבנק שלא להפר את הסנקציות המוטלות במישרין על ידי אותם גורמים. הבנק יפעל באורח סביר לאיתור חשבונות קיימים לישויות המופיעות ברשימות הסנקציות ויטפל בהן בהתאם למדיניות מבוססת סיכון.

5.7 הבנק יפעל בתאימות לדין בישראל לשמירה על רמת הציות הנדרשת על פי חקיקת ה-FATCA, ובין היתר לא יפתח ולא ינהל חשבונות למוסדות פיננסיים שאינם מציינים להוראות אלו (Non Compliant).

5.8 הבנק ינקוט בצעדים על מנת להפחית את הסיכון הכרוך בהתקשרות עם גורמים הכפופים לסנקציות בעקבות המצב באוקראינה על פי הכרזות משרד האוצר האמריקאי¹, ובכלל זה:

5.8.1 הבנק יתייחס אל ישויות המופיעות ברשימות השונות כחשופות למשטר הסנקציות.

5.8.2 לא ייפתחו חשבונות חדשים בבנק לישויות המופיעות ברשימה.

5.8.3 במידת האפשר, יאותרו חשבונות קיימים של ישויות המופיעות ברשימה, ויטופלו לפי גישה מבוססת סיכון.

6. תהליך ניהול סיכוני הציות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור כולל את המרכיבים הבאים:

- מיפוי מקורות, פעילויות ותהליכים.
- זיהוי הסיכונים העיקריים.
- הערכת הנזק הפוטנציאלי של הסיכונים וההסתברות להתרחשותם.
- ניטור הסיכונים.
- בקרה ותהליכי עבודה- קביעת אמצעי בקרה ותהליכי עבודה ואופן יישומם על ידי הגורם האחראי על ביצוע התהליך העסקי או ארגוני.
- בקרה מתמשכת על שינויים בתוך הארגון ומחוצה לו, בפעילויות ותהליכים המשפיעים על מידת החשיפה לסיכוני הציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- קביעת היקף ההשקעה הנדרשת להפחתת הסיכונים או הקטנת הסבירות להתממשותם בהתאם לתיאבון הסיכון וסיבולת הסיכון. תיאבון וסיבולת הסיכון של הבנק בכל הנוגע לסיכון הציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, הינם אפס.

6.1 מיפוי סיכוני הציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור

מיפוי הסיכונים יבוצע בתהליך הכולל:

¹ בהתאם למכתב בנק ישראל מיום 7.4.15

- איתור המקורות והפעילויות היוצרים את סיכוני הציות והחשיפות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- איתור וזיהוי סיכוני ציות וחשיפות מהותיים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור ביחידות הבנק השונות, בחברות בנות, ולרבות אלה המזוהים על ידי עובדי היחידה לאיסור הלבנת הון. הממצאים יתועדו במאגר ממוחשב ויסווגו לפי מקורות הסיכונים, נושאים משפטיים, קווי עסקים, גורם אחראי, ואמות מידה נוספות. הסיכונים והחשיפות יתועדפו, ותקבע תכנית למזעור וטיפול בהם.
- עדכון מפת הסיכונים והחשיפות בהתאם למידע שבידי הבנק הנובעים מן המקורות החיצוניים והפנימיים.
- בחינה שנתית של מפת הסיכונים והחשיפות, וקביעת תכנית עבודה, בהתאם לסדרי עדיפות ותקציב, לטיפול ומזעור החשיפות, אשר תמצא ביטוייה בדו"ח ההערכה השנתית.
- הליך מיפוי הסיכונים כאמור יתבצע על-פי המתודולוגיה וההגדרות המקובלים להערכת סיכוני ציות, כפי שתאושרנה מעת לעת בתיאום עם מנהל הסיכונים הראשי.

6.2 הערכת חשיפות ואמצעי בקרה

6.2.1 פניות ודיווחים על סיכוני ציות וחשיפות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, ותיעודם

תהליך ניהול סיכוני הציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור מחייב פניה ודיווח ליחידה לאיסור הלבנת הון, על כל פעילות בבנק בעלת השלכות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, לרבות תלונות של לקוחות ותביעות נגד הבנק. לפיכך יתקיים נוהל אשר יחייב את הגורמים הנ"ל לפנות ליחידה לאיסור הלבנת הון בכל אירוע או פעילות שיש בה סיכון או חשיפה לעניין איסור הלבנת הון או מימון טרור או ספק לאמור, על מנת לקבל ייעוץ מקצועי, וכן לצורך ניהול החשיפות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, לרבות הפקת לקחים.

לצורך הפקת לקחים ועדכון הערכת הסיכונים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, היחידה לאיסור הלבנת הון תתעד באמצעות שימוש במערכת את סיכוני הציות והחשיפות המהותיים בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור:

- סיכוני ציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור מהותיים שהתממשו.
- סיכונים ציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור שנמנעו במהלך הפעילות.
- סיכוני ציות חדשים שאותרו.

- סיכוני ציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור במערכת הבנקאית בישראל ובעולם (שהתממשו או שנמנעו) אשר פורסמו.

בנסיבות בהן נראה כי לאירועים ולהתפתחויות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור בישראל ובעולם עשויה להיות משמעות מהותית לפעילות הבנק תעלה היחידה לאיסור הלבנת הון את המידע הנדרש לגביהם בפני האורגנים המוסמכים בבנק..

6.2.2 הערכת חשיפות ציות מהותיות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור תתבססנה על הערכת הנזק מהתממשות חשיפת ציות:

- הערכת אמצעי הבקרה ומידת יעילותם.
- הערכת הסבירות למימוש חשיפת ציות.

הערכת הסיכונים והחשיפות כאמור תתבצע על-פי המתודולוגיה להערכת סיכוני ציות הנכללת במסמך מדיניות ניהול סיכון הציות של הבנק.

6.2.3 ניטור סיכוני הציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. יבוצע מעקב ממוכן אחר פעילות לקוחות הבנק באמצעות מערכת המציפה התראות ע"פ מאפיינים וכללים שהוגדרו מראש בהתאם למאפייני הסיכון בהם. בנוסף, תתקיים מערכת שתפקידה לסייע בזיהוי ארגוני טרור ופעילי טרור אשר מבקשים לבצע פעילות ברכוש טרור או פעילות בלתי חוקית אחרת בבנק או באמצעותו.

6.2.4 ביצוע בקרות, לרבות בקרות יזומות הן על ידי היחידה לאיסור הלבנת הון והן על ידי אגף קמעונאות ונכסי לקוחות לעניין מעקב אחר אופן ניהול חשבונות לקוחות הבנק בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור.

6.2.5 הביקורת הפנימית תכלול במפרט הביקורת גם הוראות לבחינת הציות להוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, וזאת כחלק מתוכנית העבודה הרב שנתית שלה.

7. הליכי דיווח ותיעוד

מלבד חובות הדיווח והתיעוד השונות המפורטות במסמך מדיניות זה, יתקיימו תהליכי עדכון מעקב ודיווח על סיכוני הציות והחשיפות המהותיים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור למנהל הסיכונים הראשי, להנהלת הבנק, ולדירקטוריון, כדלקמן:

7.1 האחראי לנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור בבנק ימסור דיווחים מיוחדים להנהלה ולדירקטוריון בנושאים מהותיים או חריגים המחייבים התייחסות דחופה של

ההנהלה או הדירקטוריון, לרבות בהקשר של השלכה מיידית על עבודת הבנק או חשש לפגיעה במוניטין שלו, לפי העניין.

7.2 היחידה לאיסור הלבנת הון תמסור דו"ח הערכה שנתי להנהלת הבנק, למנהל הסיכונים הראשי, לפי הפירוט שלהלן:

- מפת סיכונים הציות והחשיפות המהותיים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור;
- התממשות הסיכונים האמורים בתקופה המדווחת;
- עדכונים אודות היווצרותם של סיכונים חדשים ובטיפול בסיכונים קיימים;
- אירועים חריגים;

ממצאי הדו"ח יובאו לוועדת הדירקטוריון הרלבנטית ולמליאת הדירקטוריון, וייערך בהם דיון.

7.3 המבקר הפנימי יעביר באורח שוטף לאחראי על איסור הלבנת הון ומימון טרור דו"חות ביקורת הנוגעים לתחום זה.

7.4 הבנק יפעל בהתאם לכללים הבאים בכל הנוגע לתיעוד הרישומים:

- יחזיק וישמור את כל מסמכי זיהוי ואימות הלקוחות וכן את המסמכים המתייחסים לעסקאות שבוצעו בבנק ולדיווחים שמסר לרשויות המוסמכות וזאת לכל הפחות לפרק הזמן המינימלי, שיתחייב בהתאם להוראות הדין בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור כפי שתהיינה מעת לעת.
- מעת לעת יבצע הבנק סקירות על מנת להבטיח קיומו של מידע מתאים ומעודכן באשר לעסקאות שבוצעו בבנק. בחשבונות של לקוחות בסיכון גבוה, יבוצעו סקירות מוגברות. במידה וימצא כי חסר מידע משמעותי לגבי לקוח, הבנק ינקוט בצעדים על מנת להבטיח את השגת המידע המתאים בהקדם.

8. הדרכה ואכיפת הציות בנושא

הבנק יקבע ויישם תוכניות הדרכה והטמעה לשם עמידה בדרישות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור ובאחריותו הנושאים הבאים:

8.1 קיום תוכניות להכשרת עובדי היחידה לאיסור הלבנת הון ושמירה רצופה על רמה מקצועית גבוהה.

8.2 הנחלת ידע ליחידות הבנק השונות בכל הנוגע לחידושי הדין, ולהשלכותיהם על עבודת הבנק, מדיניותו ונהליו, סיוע ותמיכה בפיתוח תכניות הדרכה ולימוד ידע מקצועי, אשר תכליתם להבטיח ציות מתמשך לרגולציה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור ולדרישות הנגזרות ממדיניות הבנק, ובכלל זה האחריות לוודא:

8.3 כי **עובדים חדשים**, עם קליטתם בבנק, קראו את ערכת נהלי איסור הלבנת הון וביצעו מבחן בנושא.

8.4 כי במסגרת **תוכנית הדרכה שנתית** יועברו תכני איסור הלבנת הון בהדרכות ייעודיות והן במסגרת קורסים ופורומים נוספים.

8.5 כי ייערכו **כנסי נאמני איסור הלבנת הון** בתדירות מספקת ובהם יועברו תכנים ועדכונים שוטפים בנושא.

8.6 בכל הנוגע ל**טיפול בהפרות ציות**, יחולו הוראות מסמך מדיניות ניהול סיכון הציות של הבנק ונהלים שמכוחו גם על עניינים הבאים בגדרו של מסמך מדיניות זה.

9. חברות בנות

מדיניות ניהול סיכונים הציות של הבנק בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור תאומץ על ידי האורגנים המוסמכים של החברות של הבנק ותחול עליהן, בדומה לתחולתה על יתר יחידותיו, ובכפוף לשינויים הנדרשים על פי הוראות דין מיוחדות החלות עליהן ומאופיי הפעילות של כל אחת מן החברות.

בחברות הבנות הרלוונטיות יכהנו אחראי איסור הלבנת הון, האמונים על גיבוש ועדכון מדיניות ניהול סיכונים הציות בנושא איסור הלבנת הון ומימון בחברות עצמן. ממשקיהם מול היחידה לאיסור הלבנת הון הינם כדלקמן:

- לדווח ליחידה לאיסור הלבנת הון בבנק על סיכונים ציות, חשיפות ואירועים חריגים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור.
- לפנות ליחידה לאיסור הלבנת הון לקבלת ייעוץ וליווי מקצועי באירועים בהם קיימים סיכונים ציות וחשיפות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, תוך תיאום הטיפול בנושא.